

TARİH ÇAĞLARI

MÖ 3500

Yazı
kullanılır

İLKÇAĞ
Site
Tarım
Çok tanrılı din

ORTAÇAĞ
Kavimler göçü
Feodalite
Klise ve papalık
Skolostik düşünce
Haçlı seferleri

YENİÇAĞ
Coğrafi keşifler
Rönesans
Reform

YAKINÇAĞ
Fransız ihtilali
Sanayi inkılabı

➤ **Soru: Rönesans nedir ? Nerede nasıl ortaya çıkmıştır açıklayınız .**

➤ **Cevap:**

➤ **SORU: RÖNESANS'IN NEDENLERİ NELERDİR?**

➤ **SORU: ORTA ÇAĞ AVRUPASI'NDA ÖNE ÇIKAN KURUMLAR HANGİLERİDİR?**

TARİH 11

Soru 1

Rönesans Avrupa'da bilim, güzel sanatlar ve edebiyat alanlarında yaşanan gelişmelerle ortaya çıkan "Yeniden doğuş" hareketidir.

Aşağıdakilerden hangisi Rönesans hareketinin sebeplerinden biri değildir?

- A) Matbaanın geliştirilmesi
- B) Sanat faaliyetlerini destekleyen "Mesen" sınıfının varlığı
- C) Skolastik düşüncenin önemini kaybetmesi
- D) Avrupa'da mezhep savaşlarının başlaması
- E) Antik dönem Yunan ve Roma eserlerinin incelenmesi

➤ **SORU: RÖNESANS'IN İTALYA'DA BAŞLAMASININ
NEDENLERİ NELERDİR?**

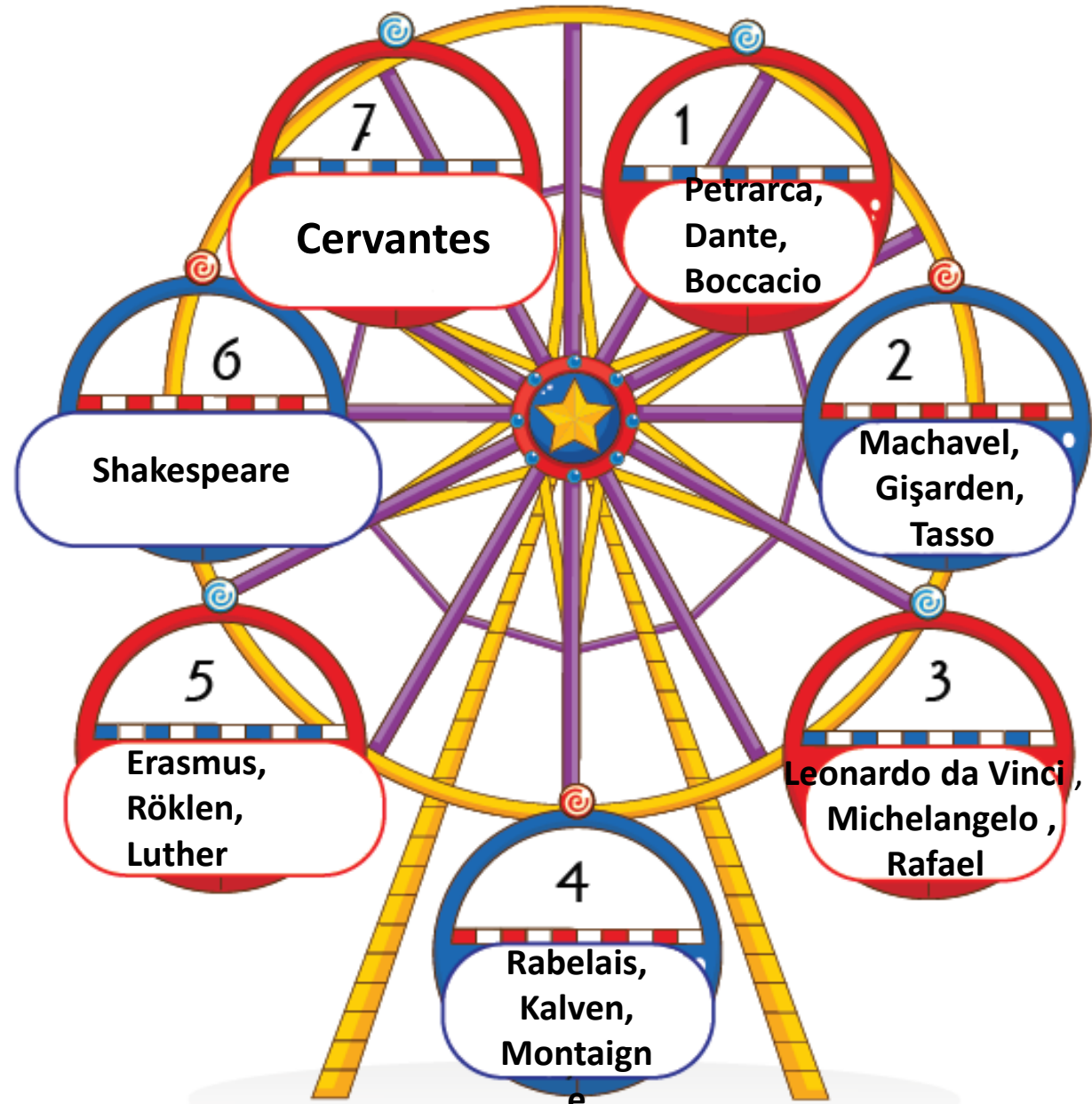
➤ **SORU: RÖNESANS'IN İTALYA'DAN AVRUPA'YA
YAYILMASINA ZEMİN HAZIRLAYAN GELİŞMELER NELERDİR?**

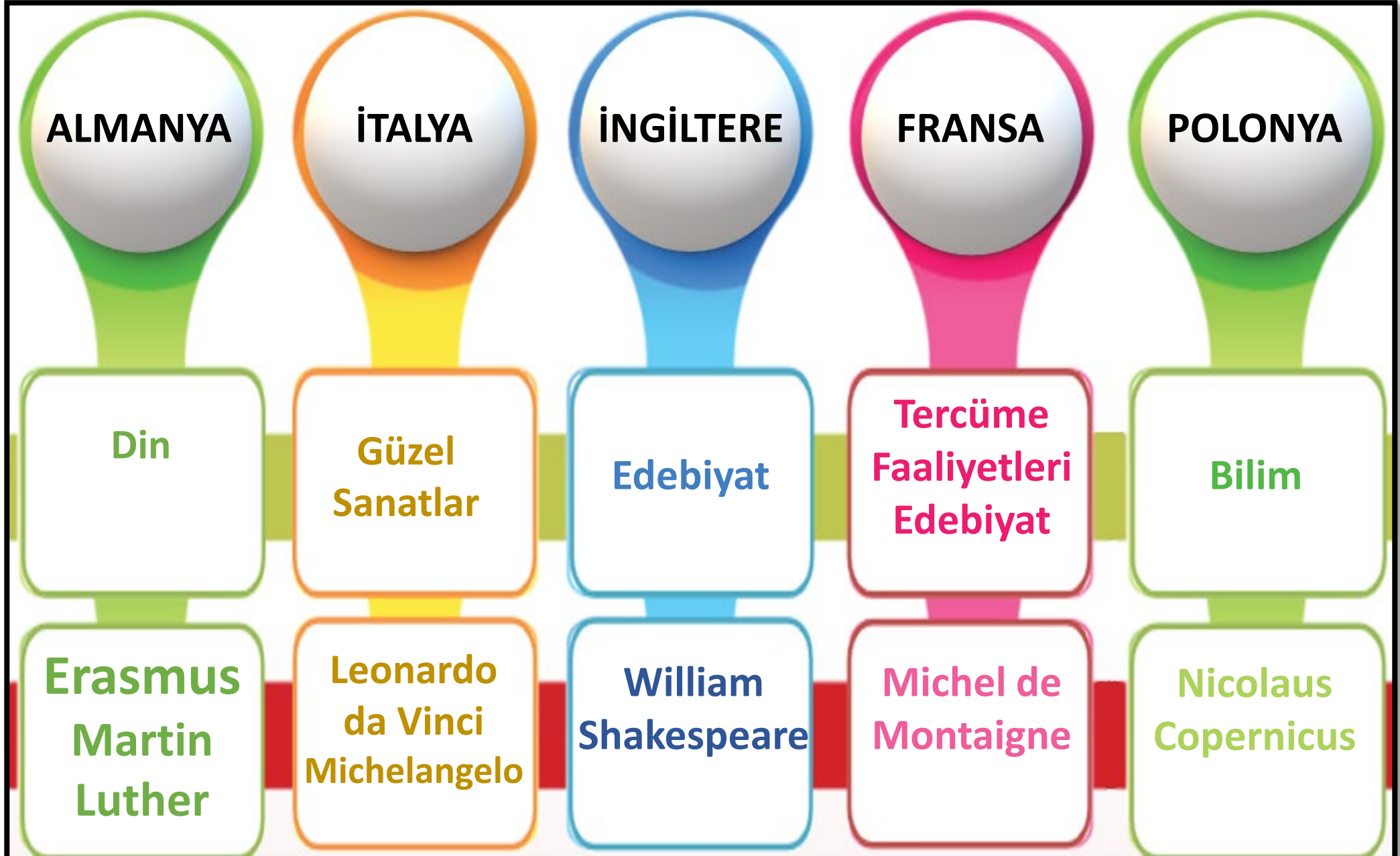
Soru 2

Orta Çağ Avrupa'sında kilise tarafından her şeyin din kuralları ile açıklandığı skolastik düşünce hâkimdir. Kiliseye aykırı bir görüş öne sürmek suçtur. Bu sebepten ötürü bir çok bilim adamı Engizisyon Mahkemelerinde yargılanarak cezalandırılmıştır. Skolastik düşünce Rönesans hareketi ile birlikte yıkılmıştır. **Bu bilgilere göre Rönesans hareketinden sonra Avrupa'da aşağıdakilerden hangisinin gerçekleşmesi beklenemez?**

- A) Akıl ve bilimin önem kazanması
- B) Deney ve gözlem yönteminin kullanılması
- C) Dogmatik düşüncenin kabul görmesi
- D) Özgür düşünce ortamının oluşması
- E) Bilimsel çalışmaların hızlanması

RÖNESANS DÖNEMİ SANATÇILARI

➤ **SORU: RÖNESANS'IN SONUÇLARI NELERDİR?**

TARİH 11

Soru 3

- İncil'in, Latince' den Avrupa dillerine çevrilmesiyle kiliseye ve din adamlarına olan güvenin sarsılması
- Deney ve gözleme dayalı pozitif bilimlerin ilerlemesi

Verilen durumlar aşağıdaki gelişmelerden hangisinin neticesinde yaşanmıştır?

- A) Haçlı Seferleri
- B) Coğrafi Keşifler
- C) Rönesans Hareketi
- D) Reform Hareketi
- E) Aydınlanma Çağı

➤ **SORU: REFORM NEDİR AÇIKLAYINIZ?**

➤ **SORU: REFORM'UN NEDENLERİ NELERDİR?**

➤ **SORU: REFORM'UN ALMANYA'DA BAŞLAMASININ
NEDENLERİ NELERDİR?**

➤ **SORU: REFORM'UN SONUÇLARI NELERDİR?**

TARİH 11

Soru 4

Reform hareketleri ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğru değildir?

- A) Yeni Çağ başlarında Avrupa'da meydana gelen dinî düzenlemeleri ifade eder.
- B) İlk olarak Almanya'da başlayıp İngiltere, Fransa ve Kuzey Avrupa ülkelerine de yayılmıştır.
- C) Çeviri faaliyetleri ve matbaanın geliştirilmesi başlamasında etkili olmuştur.
- D) Mezhep birliği sağlanmıştır.
- E) Katolik Kilisesinin otoritesi sarsılmıştır.

➤ Skolastik Düşünce Rönesans ve Reform hareketleri sonrasında yıkılıp yerine Pozitif Düşünce önem kazandı. Pozitif bilimlerdeki gelişmelere bağlı olarak birçok düşünür yetişti. Bu düşünürler Aydınlanmanın öncüleridir. Bu düşünürler özgürlük, eşitlik, adalet ve sosyal düzen konusunda birçok eser verdiler. İnsanlar bu eserleri okuyup içinde buldukları eşitsizliği kavradılar.

➤ Aklın önem kazandığı, akli sayesinde; iyi bir devlet ve iyi bir toplum oluşturulabileceğinin düşünüldüğü, Felsefe ve Bilim alanlarındaki gelişmelerin yaşandığı 17. yy Avrupa'da **Akıl Çağı** ve 18. yy'daki gelişmelere bağlı olarak yaşanan döneme ise **Aydınlanma Çağı** denir. Avrupa halkı bu çağda içinde buldukları eşitsizliği anlamaya başladı.

➤ Aydınlanma çağı mutlakiyet sistemini etkiledi. Avusturya, Rusya ve Prusya'da krallar katı mutlakiyetçiliği yumuşattılar. Bu konuda Prusya kralı Frederik "Devletimin birinci hizmetkârı benim" dedi.

Machiavelli

XVI. yüzyılda eserler veren Machiavelli, Aydınlanma Dönemi'nde yeni toplumun ve yeni devletin şekillenmesine yardımcı olmuştur. Machiavelli, bir yandan siyaseti din kurallarından ayırarak laikleştirmiş bir yandan da dini, devletin denetimine alarak iktidarın bir aracı hâline getirmeye çalışmıştır. Ona göre esas olan devletin birliğinin sağlanmasıdır.

Thomas Moore

Eserinde özel mülkiyetin bulunmadığı bir devleti hayal eden ve anlatan Moore, İngiltere'deki toplum düzenini ve adalet sistemini eleştirmiştir. Ütopya' da herkes devlet için üretir ve para geçerli değildir. Üretilenlerden herkes ihtiyacı kadar alır. Moore, insanların bu şekilde mutlu olabileceklerini düşünerek ütopyik bir düzen hayal etmiştir.

Immanuel Kant

Aydınlanma düşüncesini felsefi temellere oturtan kişidir. "Aklını kendin kullanma cesaretini göster." diyen Kant, aydınlanmanın parolası olan bu sözle insanın aklını başkasının kılavuzluğuna bırakmaması gerektiği üzerinde durmuştur. Eserinde ön yargılarından, dinsel inançlarından ve skolastik düşünceden kurtulan insan, aklını kullanarak yeni bir toplum inşa etme sürecine girmiştir.

Jean Jacques Rousseau

Halkın iktidarını, her alanda eşitliğini ve mutlak demokrasiyi savunan bir düşünürdür. Kan soyluluğuna bağlı ayrıcalıkların ortadan kaldırılması, mutlak monarşik yönetimlerin sona ermesi anlamına geliyordu. Böylece zaten ekonomik güce sahip bulunan burjuvazi, hukuki ayrıcalıkların kaldırılmasıyla siyasi yapıda da güç sağlayabilecekti.

TARİH 11

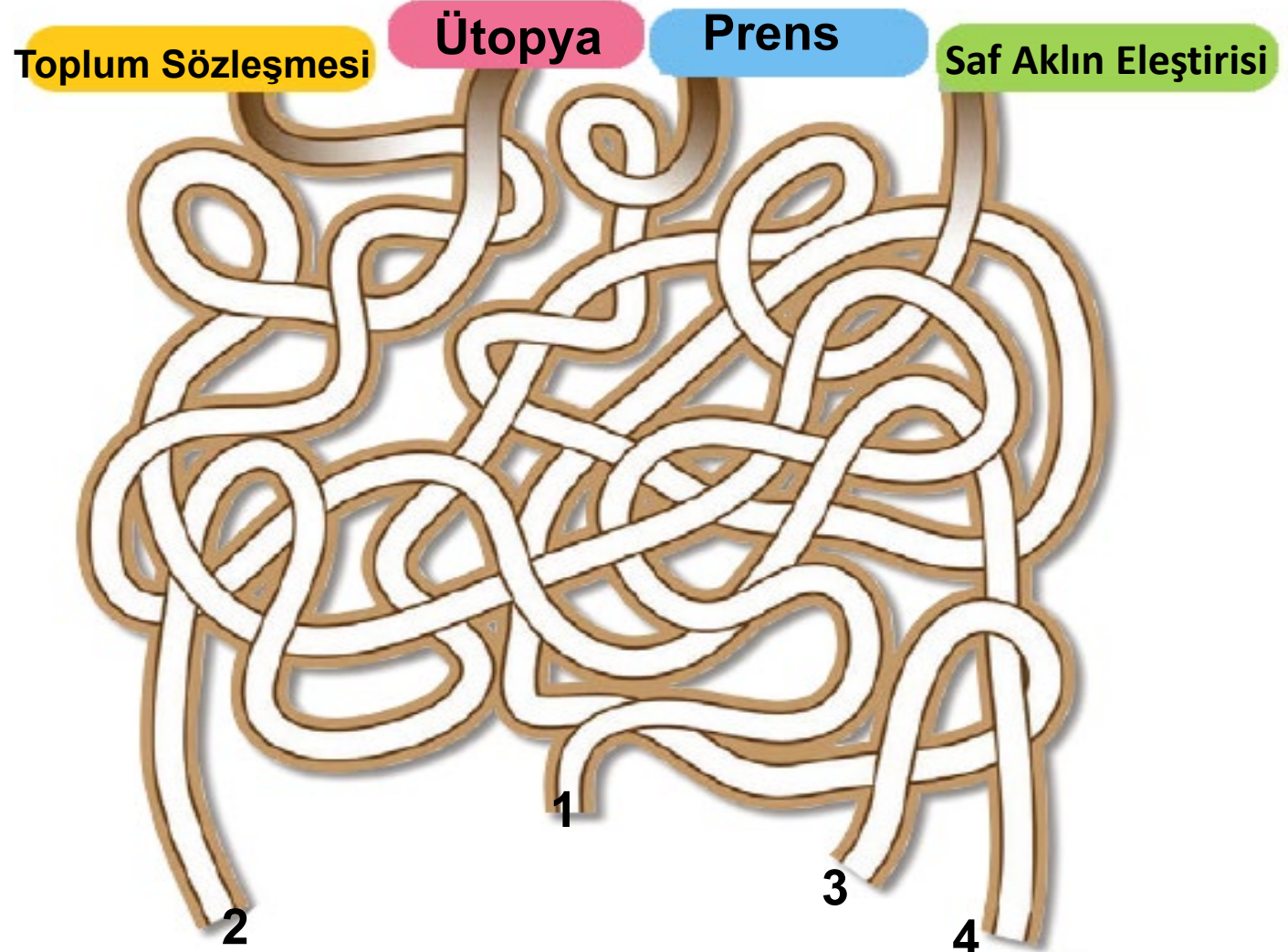
Soru 5

Avrupa'da XVII ve XVIII. yüzyıllardaki gelişmelere öncülük eden düşünürler ile ilgili verilen bilgilerden hangisi doğru değildir?

- A) Copernicus** - Güneş Sistemi'nin varlığını savunmuştur.
- B) Thomas More** - Özel mülkiyetin olmadığı toplumsal bir düzen tasarlamıştır.
- C) Machiavelli** - "Devletler arası ilişkilerde devlet, amaca ulaşmak için hukuk dışı kurallara da başvurmalıdır.« anlayışını benimsemiştir.
- D) Jean Jacques Rousseau** - Devlet otoritesine karşı çıkan bütün hareketleri ve destekçilerini halk düşmanı olarak görmüştür.
- E) Immanuel Kant** - Feodalizmi ve aristokrasiyi desteklemiştir.

➤ SORU: AŞAĞIDA VERİLEN DÜŞÜNÜRLER İLE ESERLERİNİ EŞLEŞTİRİN?

- Machiavelli
- Thomas Moore
- Immanuel Kant
- J. J. Rousseau

➤ **SORU: TIMAR SİSTEMİNİN BOZULMASININ NEDENLERİ
NELERDİR?**

Soru 6

Osmanlı Devleti'nde, tımarların rüşvet karşılığında haksızca dağıtılması sistemin bozulmasına sebep olmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi tımar sisteminin bozulmasının sonuçlarından değildir?

- A) Merkezî otoritenin zayıflaması
- B) Güvenlik zaaflarının doğması
- C) İstanbul isyanlarının yaşanması
- D) Tımar sahiplerinin dirliklerini kaybetmesi
- E) Celâli isyanlarının artması

Osmanlı Devleti'nin Kapitülasyon Siyaseti

Kapitülasyon

1535

**I. Süleyman
FRANSA**

1740

**I. Mahmud
(Sürekli)**

- **SORU: Kapitülasyonlar, Osmanlı Devleti'ni hangi alanlarda etkilemiştir? Örneklerle açıklayınız.**

OSMANLI DEVLETİ'NDE İSYANLAR VE DÜZENİ KORUMA ÇABALARI

Celâli İsyanları

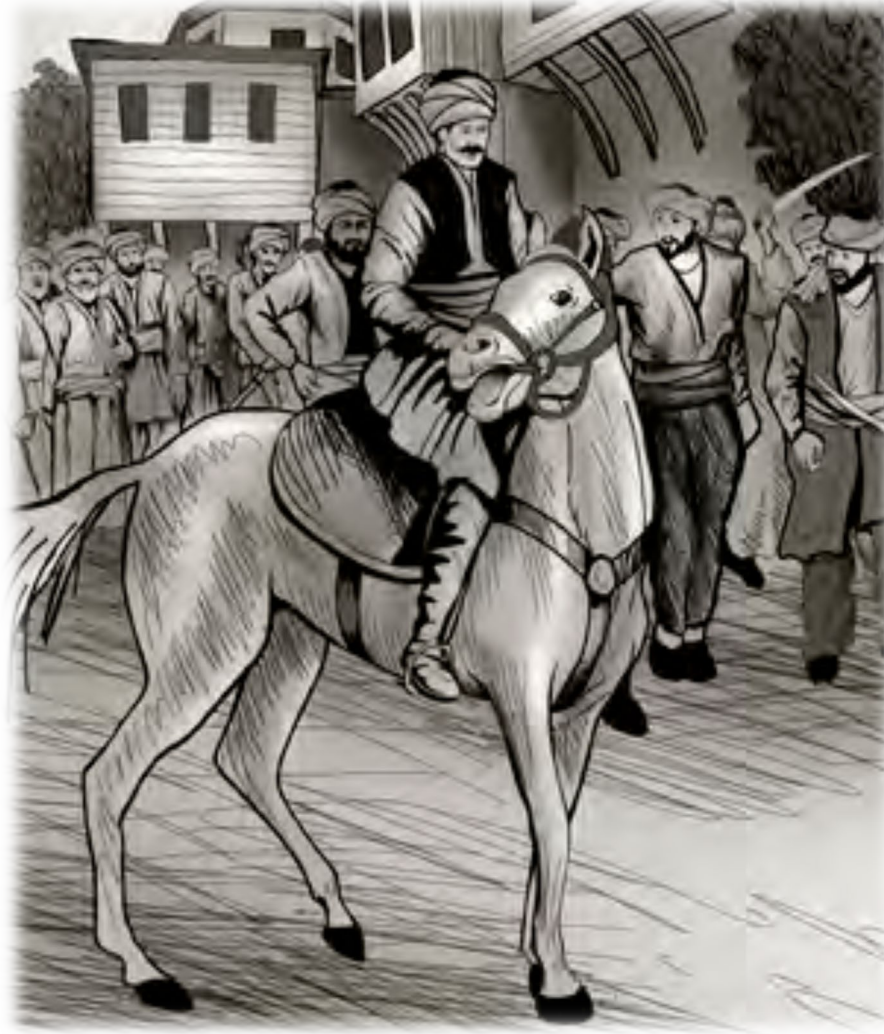
XVI. yüzyılda Anadolu'da hızlı bir nüfus artışı yaşanmış, fetihlerin de azalmasıyla mevcut toprak ve kaynaklar artan nüfusa yetersiz gelmeye başlamıştır. Bu gelişmeler toplum düzeninde bozulmalara ve Anadolu'da işsiz güçsüz bir kalabalığın oluşmasına yol açmıştır. Nüfus artışına, 1591-1595 yılları arasında yaşanan uzun süreli kuraklık da eklenince Anadolu'da Celâli İsyanları tekrar başlamıştır. Anadolu toprakları; Karayazıcı, Deli Hasan, Tavi Halil, Kalenderoğlu Mehmed, Canboladoğlu gibi makam peşinde olan Celâli liderlerinin eşkıyalık hareketleriyle talan olmuştur.

Suhte İsyanları

Nüfus artışı ve enflasyon sebebiyle gençlerin yatılı ve burslu olan medreselere sığınması, medreselerin işsiz güçsüzlerin geçim yeri hâline gelmesine sebep olmuştur. Enflasyon nedeniyle medreselerin geliri de azalınca maddi koşullar yoksul öğrenciler için çok sıkıntılı bir hâle gelmiştir. Taşradaki yöneticilerin isyancı medrese öğrencilerini dağıtmak için güç kullanmasıyla çok fazla can kaybı yaşanmıştır.

Yeniçeri İsyanları

Yeniçeri İsyanlarının çoğu İstanbul'da gerçekleşmiştir. Devlet adamları arasında iktidar mücadeleleri ve ekonomik sıkıntılar bu isyanların temel sebepleridir. Ekonomik sebepler çoğu zaman iktidar mücadelelerinin bahanesi olmuştur. Mevki sahibi olmak ve rakiplerini ortadan kaldırmak isteyenler, yeniçerileri çeşitli vaatlerle yanlarına çekmek istemiştir. Yeniçeri İsyanlarının en şiddetlisi Yeniçeri Ocağı'nı kaldırarak disiplinli bir ordu kurmak ve devlete çeki düzen vermek isteyen **Sultan II. Osman** zamanında çıkmıştır. İsyanlar, önemli devlet adamlarının idam edilmesine, liyakatsiz kişilerin üst makamlara getirilmesine sebep olmuştur.

- **SORU: Celâli İsyânlarının, Avusturya ve İran'la yapılan savaşlar üzerinde etkileri nelerdir?**

TARİH 11

Soru 7

İlk olarak Yavuz Sultan Selim Dönemi'nde Bozoklu Celâl adlı sipahinin çıkardığı isyan daha sonra Anadolu'daki isyanların genel adı olmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi Celâli İsyanlarının sebeplerinden biri değildir?

- A) Yeniçeri maaşlarının düşük ayarlı akçeyle verilmesi
- B) Yerel yöneticilerin adaletsiz yönetimi
- C) Ekonominin bozulması
- D) İltizamın yaygınlaştırılması
- E) Halktan ağır vergiler alınması

1

Osman ve Orhan Bey dönemlerinde geleneksel veraset anlayışı olan "Ülke hanedanın ortak malıdır." töresi uygulanmış, bu uygulama sık sık taht kavgalarının çıkmasına sebep olmuştur.

2

Merkezî otoriteyi güçlendirmek ve taht kavgalarını azaltmak isteyen Sultan I. Murat, veraset sisteminde değişiklik yaparak "Ülke hanedanın ortak malıdır." anlayışını terk etmiş, "Ülke padişah ve oğullarının ortak malıdır." prensibini getirmiştir.

3

Fatih Kanunnamesi' nde Devlet-i Âliyye'nin bekası için gerekirse kardeşlerin hal edilmesi hükmü getirilerek "Ülke sadece padişahın malıdır." fikri benimsenmiş, bu Kanunnâme ile merkezîyetçi yapı daha da güçlendirilmiştir.

4

Sultan I. Ahmed'le birlikte, ekber ve erşed anlayışı benimsenerek büyük ve olgun olan kardeşin hükümdar olması kararlaştırılmış, bu anlayış ile kardeşler arasındaki taht kavgalarına son verilmesi amaçlanmıştır.

Soru 8

Osmanlı Devleti I. Ahmet zamanında “Ekber ve Erşed Sistemi” ile hanedanın yaşça en büyük ve olgun üyesinin hükümdar olmasını benimsemiştir.

Buna göre Osmanlı Devleti’nde aşağıdaki alanlardan hangisinde değişiklik yapıldığı söylenebilir?

- A) Veraset Sistemi
- B) Sancak Sistemi
- C) Tımar Sistemi
- D) Devşirme Sistemi
- E) Yönetim Rejimi

Çözüm Arayışları ve Layihalarda Osmanlı Devleti

Devlet hazinesi çok önemlidir çünkü devlet, hazine ile ayakta durur.

Lütfi Paşa

Olumsuzlukların en önemli nedeni liyakat sahibi olmayan kişilerin yönetici olarak atanmasıdır.

Gelibolulu
Mustafa
Ali

Yöneticilerin, olayların iç yüzünü öğrenmesi gereklidir.

Koçi Bey

Üretime elverişli topraklar kesinlikle atıl bırakılmamalıdır.

Defterdar
Sarı
Mehmed
Paşa

TARİH 11

Soru 9

Koçi Bey, yeniçerilerin bozulmasının temelini, geçmişte yaşanan iki hadiseye dayandırmaktadır. Bunların ilki, 1583'te III. Murad'ın oğlu Şehzade Mehmet'in sünnet düğününde halkı eğlendirenlerin yeniçeri olarak kaydedilmesidir. Diğerisi ise Yeniçeri Ağası Mustafa Ağa'nın 1620'de ocağın içindeki işe yarar askerleri uzaklaştırarak yerlerine çok sayıda işe yaramaz kişileri ocağa almasıdır.

Buna göre;

- I. yeniçerilerin kimi zaman askerlik dışında işlerle uğraştığı,
 - II. askerlik niteliğine sahip olmayanların ocağa alındığı,
 - III. Koçi Bey'in yeniçeri ocağının kaldırılmasını istediği
- Yorumlarından hangileri yapılabilir?**

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

Soru 10

IV. Murat, devletin kötüye gidişinin sebepleri ve bu gidişin durdurulması hakkında raporlar (layihalar) hazırlatarak aşağıdakilerden hangisini gerçekleştirmeyi amaçlamıştır?

- A) Halk iradesine dayalı bir yönetim oluşturmak
- B) Farklı dinî inançların yönetime yansımalarını sağlamak
- C) Sorunlara kalıcı çözümler getirmek
- D) Yabancı devletlerin, ülkenin iç işlerine karışmasını engellemek
- E) Ülke yönetimini sağlayacak bir danışma meclisi oluşturmak

II. Ahmed

**Nevşehirli
Damat İbrahim
Paşa**

Barok – Rokoko Üslubu

Sadabad

**Pasarofça Antlaşması –
1718**

**Patrona Halil İsyanı –
1730**

**Kitab-ı Lugat-ı
Vankulu**

İbrahim Müteferrika

**Yirmi sekiz
Mehmed
Çelebi**

Levni

Nedim

Tulumbacı Ocağı

**Kağıt – Çini – Çuha
Fabrikaları**

TARİH 11

Soru 11

Osmanlı Devleti'nde ilk Türk matbaasının kullanılmaya başlanmasına bağlı olarak ortaya çıkan gelişmeler arasında aşağıdakilerden hangisi bulunmaz?

- A) Hattatlar loncasının öneminin azalması
- B) Kültür hayatının gelişmesi
- C) Kütüphaneciliğin gelişmesi
- D) Osmanlı Devleti'nin siyasi gücünün artması
- E) Basın-yayın faaliyetlerinin hız kazanması

**Osmanlı Devleti,
18. yüzyılda
Avrupa'dan geri
kaldığını kabul etmiş,
yapılan İslahatlarda
Avrupa örnek
alınmıştır.**

**İslahatlar, padişahlar ve
devlet adamları
tarafından yapılmıştır.
Devlet politikası haline
getirilememiştir.**

XVIII. YY. İslahatlarının Amacı ve Özellikleri Nelerdir?

**İslahatlar genellikle
askeri alandadır.**

**Yapılan İslahatlar
halk tarafından
desteklenmemiştir.**

XVIII. YY'IN İLK YARISINDA AVRUPA

MUTLAKİYET

Fransa Kralı
XIV. Lui
« Devlet demek
ben demektir».

MAKYAVELİZ M

Politikada,
amaca ulaşmak
için ahlâka aykırı
da olsa her türlü
aracı hoş gören
anlayış.

TARİH 11

Soru 12

Avrupa'da merkantilizm siyaseti madene ve paraya dayalı zenginliği öne çıkartmış bu gerekçeyle iç ve dış ticarete önem verilmiştir.

Avrupa'da merkantilizm anlayışının benimsenmesi;

I. yeni yolların aranması,

II. hammadde ve pazar arayışının çoğalması,

III. Avrupa'da güçlü ekonomiye sahip devletlerin ortaya çıkması

gelişmelerinden hangilerine sebep olmuştur?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) I ve II

D) I ve III

E) I, II ve III

XVIII. YY'IN İLK YARISINDA OSMANLI DEVLETİ VE AVRUPA DEVLETLERİNİN DIŞ POLİTİKASI

OSMANLI DEVLETİ

- Kaybettiği toprakları geri alma
- Avrupa devletleri arasındaki rekabet ve mücadelelerden yararlanarak devletin toprak bütünlüğünü korumak.

İNGİLTERE

- Rusların sıcak denizlere inmesini engellemek Ve Akdeniz'de Fransızların gücünü kırmak için Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünü sağlamak.

FRANSA

- Akdeniz'de İngiltere'ye üstünlük sağlamak,
- İngiltere'nin Uzak Doğu'daki sömürgelerini ele geçirmek,
- Osmanlı Devleti aleyhine Rusya ile işbirliği yapmak.

RUSYA

- Baltık Denizi'ne hakim olmak,
 - Kırım'ı alarak Karadeniz'e ulaşmak,
 - Sıcak denizlere ulaşmak.
- PANSLAVİZM**

AVUSTURYA

- Çok uluslu devlet yapısına sahip olduğu için milliyetçilik akımının ülkesinde yayılmasını engellemek.

Soru 13

XIX. yüzyılın başlarında dünya siyasetine yön veren devletler arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) İngiltere
- B) Rusya
- C) İtalya
- D) Fransa
- E) Avusturya

İNGİLTERE

FRANSA

AVUSTURYA

PRUSYA

RUSYA

DÜVEL-i

OSMANLI DEVLETI'NI PARÇALAMA PROJELERİ

GREK VE DAKYA PROJESİ

II. Catherine'nin projesi olup, Avusturya İmparatoru II. Joseph tarafından da desteklenmiştir. Bu planın genel amacı Osmanlıların Avrupa'dan atılması ve topraklarının kendi aralarında paylaşılmasıdır.

II. Katerina bu planla İstanbul, Trakya, Makedonya, Bulgaristan ve Kuzey Yunanistan ile birleşerek yeni bir Bizans İmparatorluğu kurmayı istemiştir. Balkanlarda birçok bölgenin ise Avusturya'ya verilmesi öngörülmüştür. Osmanlı topraklarını paylaşmayı öngören bu proje, **Avusturya İmparatoru II. Joseph'in ölmesiyle uygulanamamıştır.**

Şark Meselesi tabiri ilk defa 1815'te Viyana Kongresi'nde Rus Çarı Alexander tarafından kullanılmıştır. Bu mesele I. Dünya Savaşı'na kadar Osmanlı Devleti'nin topraklarına sahip olmak isteyen emperyalist güçlerin politikası olmuş ve bu güçler Sevr Antlaşması ile amaçlarına ulaşmak istemiştir.

Avrupa'nın Şark Meselesi'nden beklentileri

1. Türkleri Balkanlardan çıkarmak,
2. İstanbul'u Türklerden almak,
3. Türkleri Anadolu'dan çıkarmak, Anadolu'dan Altay Dağları'nın ötesine/Orta Asya'ya geri göndermektir.

ŞARK MESELESİ

- **SORU: Avrupalı devletlerin Osmanlı Devleti'ne yönelik politikalarında Şark Meselesi'nin etkileri nelerdir?**

TARİH 11

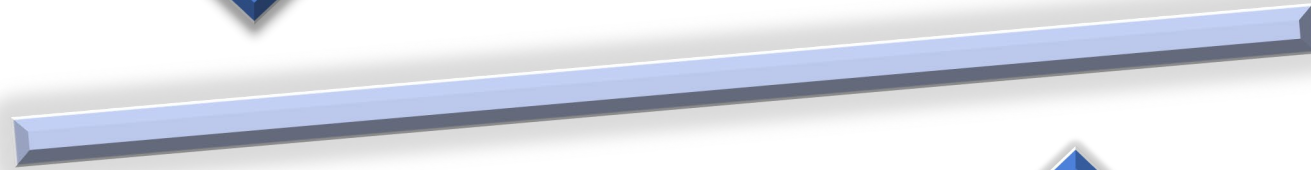
Soru 14

“Şark Meselesi” kavramı Avrupalı devletlerin aşağıdaki devletlerden hangisi ile olan ilişkilerini tanımlamak için kullanılmıştır?

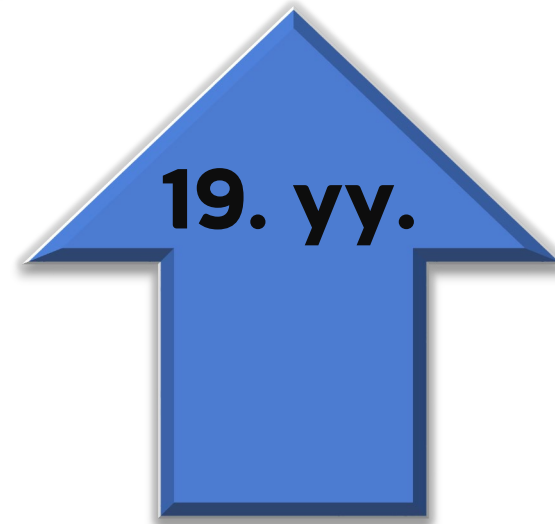
- A) Osmanlı Devleti
- B) Rusya
- C) Prusya
- D) Bulgaristan
- E) Avusturya

Osmanlı Devleti'nin dış siyasetinde, Napoleon'un 1798 Mısır Seferi'yle başlayan ve XIX. yüzyıl boyunca sürdürülen **DENGE POLİTİKASI** takip edilmiştir.

Rusya'ya karşı **İngiltere**, Fransa'ya karşı **Rusya**; İngiltere, Fransa ve Rusya üçlüsüne karşı ise **Almanya** denge unsuru olarak kullanılmıştır.

Soru 15

Şark Meselesi' nin Avrupa'nın siyasi gündemine girmesindeki temel sebep aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanayi İnkılabı'nın yaşanması
- B) Balkanlarda millî duyguların gelişmesi
- C) Fransız İhtilali'nin gerçekleşmesi
- D) Osmanlı Devleti üzerindeki emeller
- E) Almanya'nın siyasi birliğini sağlaması

OSMANLI DEVLETİ'NİN DENGE POLİTİKASI İZLEMESİNDE ETKİLİ OLAN OLAYLAR

1

1699'da Karlofça Antlaşması ile Avrupa'da ilk kez büyük ölçekli toprak kaybedilmesi.

2

1711'de Prut Antlaşması'nın kaybedilen yerlerin geri alınabileceği düşüncesini oluşturması.

3

1718 Pasarofça Antlaşması'ndan sonra kaybedilen toprakların geri alınamayacağını anlaşılması.

4

1774'de Küçük Kaynarca Antlaşması ile Kırım'ın kaybedilmesi ve yeni toprak kayıplarının olması.

5

1798'de Fransa'nın Mısır'ı işgalı karşısında İngiltere ve Rusya ile ittifak yapılması.

6

1853-56 Kırım Savaşı'nda Rusya'ya karşı İngiltere ve Fransa ile yapılan ittifakın temel politika haline getirilmesi.

OSMANLI DEVLETİ'NDE MİLLİYETÇİLİK İSYANLARININ ÇIKMASINDA ETKİLİ OLAN NEDENLER

Osmanlı Devleti'nin merkezî otoritesinin sarsılması.

1

Özellikle Rusya'nın azınlıkları kışkırtmaları - PANSLAVİZM -

2

Yerel yöneticilerin ve özellikle yeniçerilerin hakla yanlış politikalar izlemesi.

3

Bazı toprakların savaş alanına dönüşmesi ve savaş sonunda el değiştirmesi nedeniyle halkın zarar görmesi.

4

Hristiyanlık duygusu ile hareket eden Avrupalıların Osmanlı topraklarında yaşayan Hristiyanları kışkırtmaları.

5

Fransız ihtilali ile ortaya çıkan milliyetçilik akımının Osmanlı topraklarında yaşayan azınlıklar arasında yaygınlaşması.

6

Soru 16

Rusya sıcak denizlere inebilmek için Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünü tehdit etmiştir.

Rusya bu politikasına bağlı olarak;

- I. Balkanlarda milliyetçilik akımlarını destekleme,
- II. Fransız İhtilali'ne karşı oluşan koalisyona katılma,
- III. azınlık ayaklanmalarını kışkırtma

davranışlarından hangilerinde bulunmuştur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

SIRP İSYANININ ÇIKMASINDA ETKİLİ OLAN NEDENLER

Milliyetçilik ve özgürlük prensiplerinin Sırlar üzerinde etkili olması.

1

Avusturya, Rusya ve Fransa'nın kışkırtmaları.

3

Osmanlı Devleti'nin merkezî otoritesinin zayıflaması.

5

Sırbistan'ın Osmanlı-Rusya-Avusturya savaşlarında savaş alanı haline gelmesi.

2

Sırbistan'da görev yapan yeniçerilerin halka kötü davranmaları.

4

SIRP İSYANININ SONUÇLARI

1

Osmanlı Devleti'nde milliyetçilik akımının etkisi ile isyan eden uluslardan biri ilk kez özerklik kazanmıştır.

2

Miloş Obronoviç, özerk Sırp Prensi ilan edilmiş, bu durum Sırbistan'ın bağımsızlığına giden yolu açmıştır.

3

Sırpaların özerk bit yapıya kavuşmaları diğer azınlıkları cesaretlendirmiş, yeni isyanlara ortam hazırlamıştır.

4

Osmanlı Devleti'nin Balkanlardaki etkisi azalmış, Rus etkisi artarak etkinliğini devam ettirmiştir.

YUNAN İSYANININ ÇIKMASINDA ETKİLİ OLAN NEDENLER

Fransız İhtilali ile ortaya çıkan milliyetçilik akımından Rumların etkilenmesi ve Avrupa'da yetişen Rum aydınların çalışmaları.

Rus Çarı tarafından kurdurulan Etnik-i Eteryay Cemiyeti'nin çalışmaları.

Ruslar ve Yunanlıların eski Bizans İmparatorluğu'nu yeniden kurmak istemeleri.(**MEGALİ İDEA**)

Fener Rum Patrikhanesi'nin Rumları isyana teşvik etmesi.

Avrupalı devletlerin kışkırtmaları.

Rumların bağımsızlık çalışmalarını engelleyen Yanya Valisi Tepedelenli Ali Paşa'nın isyan etmesi.

Soru 17

Rumlar ilk isyanı 1820'de Eflak'ta başlattılar. İngiltere, Fransa ve Rusya; Rum azınlığına özerklik vermeyi kabul etmeyen Osmanlı Devleti'ne savaş açmış, savaştan sonra yapılan Edirne Antlaşması ile Yunanistan bağımsızlığını ilan etmiştir.

Yunanistan'ın bağımsızlık sürecinde yaşanan bu gelişmelere bağlı olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Osmanlı Devleti'nin içişlerine karışılmıştır.
- B) Rum isyanı uluslararası bir sorun niteliği kazanmıştır.
- C) Osmanlıların Balkanlardaki hâkimiyeti sona ermiştir.
- D) Rumlar, askerî ve diplomatik desteğe sahip olmuştur.
- E) Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünü koruyacak askerî gücü yetersizdir.

DEĞİŞEN DÜNYA DENGELERİ

Viyana Kongresi - 1815

Avrupa sınırları çizilirken ırk, din, dil unsurları dikkate alınmamıştır. Bu nedenle istenilen barış ortamı uzun sürmemiştir.

Kongrede, Napolyon'un bozduğu Avrupa devletlerinin sınırları yeniden çizildi.

1815'den 1827'ye kadar geçen süre, Avrupa'da yeniden düzenlemek anlamına gelen «Restorasyon Dönemi» olarak adlandırılmıştır.

Kongrede Avrupa devletleri ilk kez bir araya gelerek Avrupa'da kalıcı barışın sağlanması için karar almıştır.

Kongrede «Şark Meselesi» ortaya atılarak Osmanlı Devleti paylaşılmak istenmiş, ancak plan yeterli desteği almamıştır.

İTİLAF VE İTTİFAK DEVLETLERİ

İngiltere

İtalya

Fransa

Almanya

Rusya

Avust. Mac.
İmp.

